

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

În contextul dezideratului Republicii Moldova privind aderarea la Uniunea Europeană și semnând rezoluția ONU privind declararea anilor 2011–2020 „Decada acțiunilor în domeniul siguranței rutiere”, au fost asumate responsabilitățile ce decurg din acestea, printre care și obiectivul de a reduce cu 50% numărul deceselor ca urmare a accidentelor rutiere pînă în anul 2020, un rol important acordîndu-se modernizării sectorului transporturilor, în special sub aspectul sporirii securității traficului rutier.

Reieșind din importanța problemelor cu care se confruntă statul la acest capitol, Guvernul, prin Hotărîrea nr. 1214 din 27 decembrie 2010, a aprobat Strategia națională pentru siguranță rutieră care stabilește drept obiectiv prioritar constituirea unei baze pentru o politică de siguranță rutieră eficientă și durabilă, ce include organizarea domeniului siguranței rutiere din punct de vedere strategic și instituțional, crearea unui sistem eficient de management în domeniul siguranței traficului rutier, implementarea sistemelor automatizate de supraveghere și aplicare a amenzilor în traficul rutier, precum și creșterea gradului de conștientizare a siguranței rutiere la nivel național.

Prin Hotărîrea Guvernului nr. 493 din 14 august 2009 a fost aprobat Regulamentul privind evidența contravențiilor în domeniul circulației rutiere și asigurarea accesului titularului permisului de conducere la informația despre punctele de penalizare, act normativ ce reglementează modalitatea de evidență a contravențiilor constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic în cadrul conturului evidenței automatizate a contravențiilor al Sistemului informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”.

Totodată, prin Hotărîrea Guvernului nr. 965 din 17 noiembrie 2014 a fost aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere ”Controlul traficului” și Concepției Sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului”. Or, tendința organelor de drept de modernizare a sectorului transporturilor, în special sub aspectul sporirii securității traficului rutier prin combaterea numărului accidentelor rutiere și contravențiilor din domeniul circulației rutiere este în continuă perfecționare.

Este important de reținut că, între constatarea contravențiilor și rata de achitare a amenzilor stabilite/aplicate există o disproporționalitate evidentă, ce se datorează inaplicabilității normelor juridice, precum și lipsei unui mecanism eficient de determinare a conducătorilor auto la achitarea amenzilor rutiere, aceștea eschivîndu-se de la achitarea amenzilor aplicate pentru comiterea contravențiilor din domeniul circulației rutiere.

În cazul contravențiilor constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic ce funcționează în regim automatizat, conducătorul este obligat să comunice datele privind identitatea persoanei căreia i-a încredințat autovehiculul.

Potrivit prevederilor Legii nr. 131 din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, proprietarul autovehiculului are dreptul să acorde, în modul stabilit, altor persoane, care posedă permis de conducere, dreptul de a conduce și utiliza autovehiculul (art. 33 alin. (2) lit. b). Or, securitatea traficului rutier prezintă un interes public major, prin urmare asigurarea securității este o obligație pozitivă a statului.

Unitatea de transport reprezintă o sursă de pericol sporit, conducătorul auto avînd obligația de a respecta anumite reglementări impuse de autorități în evitarea riscurilor rezultate din utilizarea acestora.

De asemenea, posesorul vehiculului este responsabil pentru prejudiciul cauzat prin utilizarea acestuia. Însă, legiuitorul, la reglementarea relațiilor de proprietate/posesiune asupra vehiculului și ținînd cont de securitatea circulației rutiere, este în drept să instituie anumite obligații față de proprietar/posesor, inclusiv responsabilitatea care poate surveni.

Potrivit art. 54 alin. (2) din Constituție, notăm că exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Astfel, prin proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, urmează a fi responsabilizați posesorii de vehicule, întrucît aceștea vor fi obligați să prezinte expertului de inspecție tehnică periodică, de rînd cu celelalte acte stabilite în pct. 17 al anexei nr. 3 din Hotărîrea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999 „Cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora” și cazierul contravențional pentru autovehicule, în situația în care se constată de către inspectorul stației de testare că sunt pornite procese contravenționale pe încălcări din domeniul circulației rutiere.

În acest sens, este important de menționat că **cazierul contravențional pentru autovehicul** va reprezenta actul confirmativ eliberat de subdiviziunea specializată a Ministerului Afacerilor Interne, care va conține datele deținute de Poliție despre existența/lipsa informațiilor de implicare a autovehiculului în comiterea accidentelor rutiere sau a altor contravenții din domeniul circulației rutiere, în privința cărora n-a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională ori informații cu privire la contestarea proceselor – verbale, prin care contravenientul a fost sancționat contravențional.

Noțiunea de „cazier contravențional pentru autovehicule” va fi reglementată de prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 493 din 14 august 2009 „Pentru aprobarea Regulamentului privind evidența contravențiilor în domeniul circulației rutiere și asigurarea accesului titularului permisului de conducere la informația despre punctele de penalizare”, ulterior adoptării proiectului de lege, fapt pentru care autorul a propus ca Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării legii, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

În situația în care, inspectorul stației de testare tehnică va accesa baza de date cu verificarea informației deținute privind existența/lipsa contravențiilor din domeniul circulației rutiere comise cu autovehiculul care se prezintă în vederea efectuării testării tehnice periodice și va constata lipsa contravențiilor menționate, atunci posesorul autovehiculului va fi exceptat de la obligativitatea prezentării cazierului contravențional pentru autovehicule.

Practica de determinare a contraveniențelor la achitarea amenzilor rutiere, conform mecanismului propus în proiectul de lege, se regăsește și în alte state ale lumii, spre exemplu în SUA anual pentru fiecare automobil urmează a fi actualizată înregistrarea (similar procesului de testare tehnică), iar în situația în care se constată că pe automobilul ce urmează a fi supus reînnoirii înregistrării sunt înscrise amenzi neachitate, atunci acestuia nu-i va putea fi eliberat certificatul de reînnoire a înregistrării dacă amenzile nu vor fi stinse.

În Noua Zeelanda tranzacțiile de vânzare-cumpărare a automobilului nu pot fi perfectate pînă cînd cumpărătorului nu i s-a prezentat certificatul de lipsă a amenzilor, iar decizia aparține cumpărătorului, dacă procură sau nu un automobil asupra căruia au fost fixate mai multe amenzi, însă prezentarea certificatului este obligatorie.

În Scoția, drept circumstanță agravantă poate fi considerată situația în care conducătorul auto, cunoscînd despre existența amenzilor, a comis alte încălcări din domeniul rutier.

În Canada, în cazul în care asupra automobilului sunt înscrise mai mult de trei amenzi, înregistrarea acestuia este suspendată, iar conducerea automobilului cu înregistrarea suspendată contribuie la sechestrarea acestuia pînă la achitarea definitivă a amenzilor etc.

Suplimentar, în *cauza Salabiaku vs. Franța* din 7 octombrie 1998, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că stabilirea unei prezumții de responsabilitate pentru a constata vinovăția persoanei nu contravine prezumției de nevinovăție a acesteia.

Astfel de prezumții sunt admisibile doar în măsura în care sunt rezonabile, prezumă lucruri care nu sunt dificil sau imposibil de probat și pot fi răsturnate de către persoana interesată.

Reieșind din cele expuse și pentru realizarea priorităților menționate, se impune ajustarea cadrului legislativ în vederea eficientizării achitării sancțiunilor și modernizarea sistemului de impunere a respectării legii, fapt pentru care se consideră oportună aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, întrucît proiectul va contribui în mod esențial la eficientizarea respectării legislației, va spori nivelul de disciplină a posesorilor de vehicule și va crea condițiile corespunzătoare de siguranță pentru participanții la trafic.

Implementarea amendamentelor propuse nu implică cheltuieli financiare.

Secretar de stat al MAI

Mihail BEREGOI